

NIEUWSBRIEF

MAART 2017

BELGIUM-HOLLAND COUNTRY DESK

BDO

INHOUD

EDITORIAAL	2
ONDERNEMINGSFISCALITEIT	3
Nieuw vastgoedbeleggingsfonds met fiscaal gunststatuut in België	3
Gewijzigde autofiscaliteit in België	5
Belasting op roerende inkomsten in België anno 2017	6
VERMOGENSFISCALITEIT	8
Interne meerwaarden in België	8
Nu ook Belgische beurstaks op buitenlandse beleggingen	10
Nieuwe erfrechtvorming in België biedt mooie planningsmogelijkheden	11

©BDO 2017: De opgenomen informatie in deze nieuwsbrief heeft een signalerend en globaal karakter en is niet bedoeld als beroepsmatig advies. Onze adviseurs houden zich ter beschikking om verdere adviezen en acties terzake met u uit te werken.

U vindt onze Nieuwsbrief eveneens op www.bdo.be.

V.U. BDO Academy Burg.Ven. CVBA/Soc. Civ. SCRL Dirk Van wal, p/a
The Corporate Village, Da Vincilaan 9 Box E6,
Elsinor Building – 1935 Zaventem

GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING TUSSEN ONZE HAVENS

HET VLAAMSE HAVENBEDRIJF GENT EN HET NEDERLANDSE ZEELAND SEAPORTS (MET DE HAVENGEBIEDEN VAN VLISSINGEN, TERNEUZEN EN BORSELE) HEBBEN EIND VORIG JAAR DE WENS UITGESPROKEN OM TE FUSEREN. DE ONDERTEKENING VAN DE INTENTIEVERKLARING VOND PLAATS ALS AFSLUITER VAN DE VLAAMS-NEDERLANDSE TOP IN DE PACIFICATIEZAAL VAN HET GENTSE STADHUIS.

Momenteel worden de concrete mogelijkheden onderzocht inzake fiscaliteit, de optimale bestuurlijke en juridische structuur, de relaties met de nationale en regionale overheden, havengelden en prijzen voor concessies en dienstverleningen. Tegen eind april 2017 willen beide havenbedrijven weten of een fusie mogelijk is. Dit zou een logisch gevolg vormen van de reeds lang bestaande intense samenwerking, de ligging, de vergelijkbare omvang van de havengebieden en de strategische overlapping.

De fiscaliteit vormt een belangrijke afweging in het fusieverhaal. Inzicht in de verschillen en de mogelijkheden tussen beide landen is daarbij zeer relevant. Dat is wat wij ook nastreven met deze periodieke nieuwsbrief.

Veel leesplezier,

Dirk Van wal

1 ONDERNEMINGSFISCALITEIT

NIEUW VASTGOEDBELEGGINGSFONDS MET FISCAAL GUNSTSTATUUT IN BELGIË

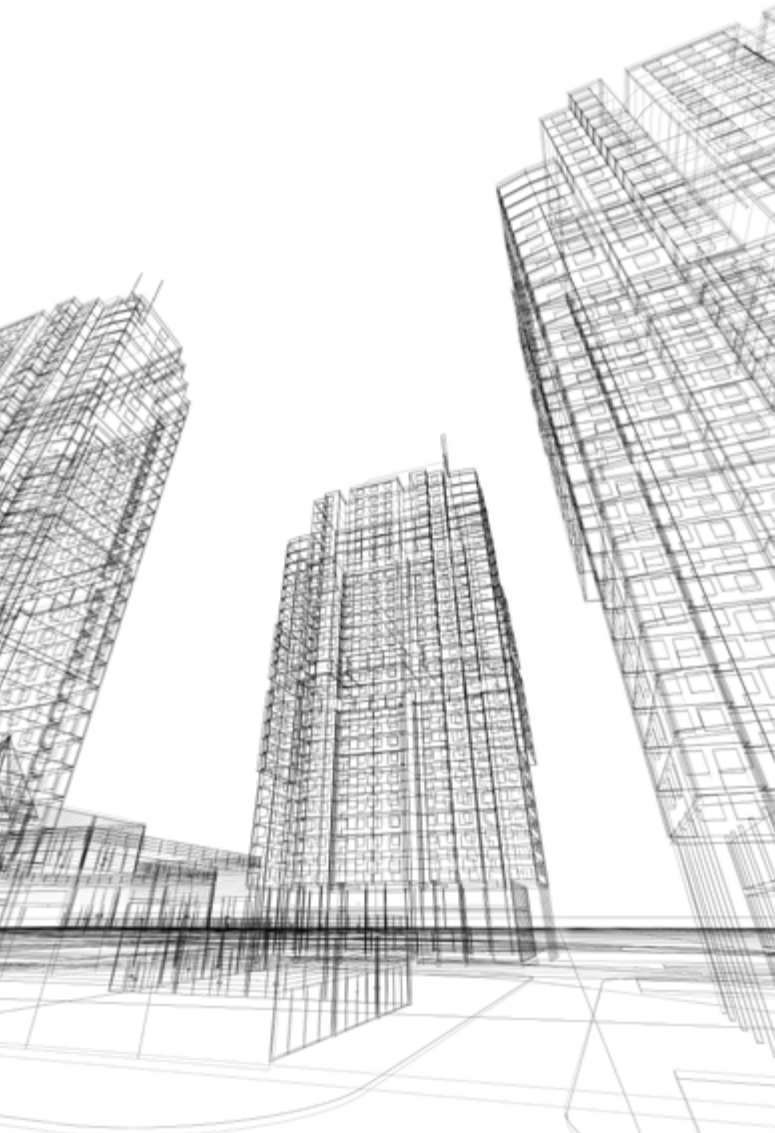
NAAST DE KLASSIEKE VASTGOEDBEVAKS EN DE IN 2014 INGEVOERDE 'GEREGLEMENTEERDE VASTGOEDVENNOOTSCHAPPEN', IS ER RECENT EEN DERDE CATEGORIE VAN VASTGOEDBELEGGINGSVEHIKELS IN HET LEVEN GEROEPEN IN BELGIË. HET GAAT OM DE "GESPECIALISEERDE VASTGOEDBELEGGINGSFONDSEN" ('GVBF'). DE FONDSEN ZIJN SPECIFIEK BEDOELD VOOR PROFESSIONELE EN INSTITUTIONELE BELEGGERS, MAAR HOEVEN NIET BEURSGENOTEERD TE ZIJN, WAARDOOR PRIVATE PORTEFEUILLES ER OOK KUNNEN GEBRUIK VAN MAKEN OM ZICH EFFICIËNT TE STRUCTUREREN.

A. JURIDISCH STATUUT

- ✔ Een GVBF "is een beleggingsvennootschap met een vast kapitaal.
- ✔ Een GVBF kan slechts worden opgericht voor een maximale duur van 10 jaar vanaf de oprichting, of voor bestaande vennootschappen vanaf de inschrijving op de lijst van GVBF's. Statutair kan bepaald worden dat deze periode kan worden verlengd met opeenvolgende termijnen van maximaal 5 jaar.

- ✔ Om het GVBF-statuuut te kunnen genieten, moet een vennootschap eerst vanwege de FOD Financiën een bevestiging van inschrijving ontvangen op de daartoe aangehouden lijst van GVBF's.
- ✔ GVBF's moeten hun activa beleggen in welbepaald vastgoed. Het betreft onder meer :
 - > onroerende goederen gelegen in België; het GVBF moet dergelijke goederen "rechtstreeks" aanhouden en niet via bv. een aparte vastgoedvennootschap. Op deze verplichting geldt een (tijdelijke) uitzondering voor Belgisch onroerend goed dat wordt aangehouden via een dochtervennootschap waarvan het GVBF (rechtstreeks of onrechtstreeks) alle aandelen aanhoudt: het GVBF heeft dan 24 maanden de tijd om zich in regel te stellen ;
 - > onroerende goederen gelegen in het buitenland (dergelijk vastgoed mag het GVBF ook 'onrechtstreeks' aanhouden).

De totale waarde van het aangehouden vastgoed moet minstens 10.000.000 EUR bedragen op het einde van het tweede boekjaar volgend op de inschrijving op de voormelde lijst van de FOD Financiën. Het volstaat dat er slechts één aandeelhouder is, er bestaat geen diversifiëringsplicht, en er is geen maximaal schuldpercentage.

- ✔ Een GVBF moet jaarlijks aan zijn aandeelhouders een financieel verslag ter kennis brengen, met onder meer een jaarrekening. Zoals ook bij de vastgoedbevak het geval is, moet de jaarrekening van het GVBF worden opgesteld overeenkomstig de IFRS-normen teneinde Internationale vergelijkbaarheid te bevorderen.
- ✔ Een GVBF moet jaarlijks 80 % van zijn netto-resultaat uitkeren. Nagegaan moet worden in welke mate de aandeelhouder-vennootschap gebruik kan maken van de deelnemingsvrijstelling als deze in Nederland is gevestigd.
- ✔ De door het GVBF uitgegeven financiële instrumenten mogen enkel gehouden worden door zogenaamde "in aanmerking komende beleggers". Het gaat om twee categorieën van beleggers: de professionele beleggers, zoals kredietinstellingen, beleggingsondernemingen, pensioenfondsen, enz. en de "door aanduiding" in aanmerking komende beleggers, zijnde rechtspersonen die zich laten inschrijven in het register van de in aanmerking komende beleggers gehouden door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten' (de FSMA).

B. FISCAAL STELSEL

1. Vennootschapsbelasting

Belastbare basis

Zoals de vastgoedbevaks zijn GVBF's slechts onderworpen aan vennootschapsbelasting op een beperkte grondslag. Deze grondslag bestaat uit "het totaal van de ontvangen abnormale of goedgeunstige voordelen en van de niet als beroepskosten aftrekbare uitgaven en kosten andere dan waardeverminderingen en minderwaarden op aandelen". Huurinkomsten of meerwaarden bij verkoop van vastgoed worden dus niet belast.

Exit tax

Wanneer een voorheen 'normaal belaste' vennootschap erkend wordt als vastgoedbevak of GVBF, geeft dit aanleiding tot een zogenaamde 'exit tax', waarbij op dat ogenblik de (latente) meerwaarden op het vastgoed dat zich in de vennootschap bevindt, belast worden.

Het tarief bedraagt de helft van het normale vennootschapsbelastingtarief, zijnde 16,995 %. Deze exit taks geldt ook bij fusies, splitsingen en gelijkgestelde verrichtingen waaraan vastgoedbevaks of GVBF's deelnemen.

2. Belasting van de aandeelhouder

Vrijstelling roerende voorheffing op liquidatiebonus uit fictieve vereffening

De erkenning van een bestaande vennootschap als GVBF en de inschrijving op de lijst van de FOD Financiën, leidt tot een (fictieve) fiscale vereffening van de vennootschap en de toepassing van de 'exit tax'. Aangezien de aandeelhouders geen toekenning bekomen naar aanleiding van de erkenning tot GVBF is er geen sprake van een dividenduitkering, waarop roerende voorheffing zou verschuldigd zijn.

Roerende voorheffing op uitgekeerde dividenden

Net zoals de dividenden van vastgoedbevaks worden de dividenden van GVBF's onderworpen aan een roerende voorheffing van 30 %.

Er geldt een vrijstelling van roerende voorheffing voor spaarders/niet-inwoners in de mate dat deze dividenden niet afkomstig zijn van 'Belgische inkomsten', zijnde "inkomsten uit Belgisch vastgoed" en dividenden van "binnenlandse vennootschappen". ■

Dirk Van wal

GEWIJZIGDE AUTOFISCALITEIT IN BELGIË

VANAF 1 JANUARI 2017 STIJGT HET BEDRAG DAT IN DE VERWORPEN UITGAVEN MOET OPGENOMEN WORDEN BIJ EEN VENNOOTSCHAP DIE FIRMAWAGENS TER BESCHIKKING STELT AAN HAAR WERKNEMERS OF DIRECTEURS.

Als een vennootschap een bedrijfswagen ter beschikking stelt, moesten de kosten in verband met deze wagen worden toegevoegd aan haar verworpen

uitgaven ten belope van 17 % van het voordeel dat belastbaar is in hoofde van de genierter. Dit percentage is nu vanaf 1 januari 2017 verhoogd naar 40 % wanneer de brandstofkosten verbonden met het persoonlijk gebruik geheel of gedeeltelijk door de vennootschap ten laste zijn genomen.

De eigen bijdrage die de genierter van het voordeel betaalt, wordt voortaan buiten beschouwing gelaten bij het berekenen van het in hoofde van de vennootschap te verwerpen bedrag.

BELASTING OP ROERENDE INKOMSTEN IN BELGIË ANNO 2017

HET ALGEMEEN TARIEF VAN DE ROERENDE VOORHEFFING (EN VAN DE AFZONDERLIJKE PERSONENBELASTING OP ROERENDE INKOMSTEN) IS VAN 27 % NAAR 30 % GESTEGEN OP DE VANAF 1 JANUARI 2017 TOEGEKENDE INKOMSTEN.

INTERESTEN

De roerende voorheffing op interesten is aldus verdubbeld op zes jaar tijd: tot 31 december 2011 bedroeg het tarief nog 15 %. Dit is achtereenvolgens gestegen tot 21% + 4% met ingang van 1 januari 2012, 25% met ingang van 1 januari 2013, 27% met ingang van 1 januari 2016, en is nu verder gestegen naar 30% met ingang van 1 januari 2017.

De roerende voorheffing op rente op geregementeerde spaarrekeningen blijft voorlopig behouden op 15% boven de vrijgestelde schijf van 1.880 EUR. Ook interesten van de zogenaamde Leterme-staatsbon (waarop is ingeschreven in de periode 24 november 2011 tot 2 december 2011) genieten nog verder het tarief van 15% in de personenbelasting en de roerende voorheffing.

DIVIDENDEN

Door de stijging van de roerende voorheffing op dividenden, stijgt de gecombineerde belastingdruk voor dividenden uitgekeerd door Belgische vennootschappen daardoor tot 53,79 % : indien een vennootschap 100 EUR belastbare winst maakt, is hierover 33,99 EUR vennootschapsbelasting verschuldigd. Indien de winst na belasting vervolgens wordt uitgekeerd (met name 66,01 EUR), dan is hierover 19,80 EUR roerende voorheffing verschuldigd, in totaal dus 53,79 EUR.

Dat is hoger dan het hoogste tarief in de personenbelasting (momenteel 50 % boven een netto-belastbaar inkomen van 38.080 EUR voor aanslagjaar 2017). De achtereenvolgende stijging van de roerende voorheffing op dividenden leidde aldus tot een stijging van de gecombineerde belastingdruk op dividenden van 50,5 % (tot 31 december 2015), naar 51,81% (met ingang van 1 januari 2016) en dus naar 53,79 % vanaf 1 januari 2017.

Voor kleine vennootschappen blijft de mogelijkheid bestaan om gebruik te maken van de liquidatiereserve. Ten belope van het gedeelte van de jaarlijkse winsten waarover anticipatief 10% heffing wordt betaald, dient door de vennootschap een afzonderlijke

reserve («liquidatiereserve») te worden aangelegd. Deze reserve dient behouden te blijven gedurende een periode van vijf jaar. Indien de reserve tijdens deze periode van vijf jaar wordt aangetast door een dividenduitkering, dan dient bijkomend roerende voorheffing te worden ingehouden: met ingang van 1 januari 2017 bedraagt deze bijkomende inhouding 20% (in plaats van 17%). De stijging is slechts van toepassing op de liquidatiereserves die zijn aangelegd voor een belastbaar tijdperk dat ten vroegste verbonden is met het aanslagjaar 2018. Voor de eerder aangelegde liquidatiereserves blijft het tarief van 17 % behouden.

Indien een dividend wordt uitgekeerd na deze periode van vijf jaar is slechts 5 % bijkomende roerende voorheffing verschuldigd. Bij liquidatie van de vennootschap is geen bijkomende heffing verschuldigd (ongeacht wanneer de liquidatiereserve werd aangelegd).

Daarnaast blijft ook de mogelijkheid van dividenduitkering bestaan tegen lagere tarieven (tussen 15% en 20% en dit onder voorwaarden onder meer inzake het tijdstip van uitkering) voor aandelen die sinds 1 juli 2013 door een kleine vennootschap werden uitgegeven in ruil voor een inbreng in geld.

BUITENLANDSE BELEGGINGEN

Ook voor beleggers in buitenlandse effecten is de gecombineerde belastingdruk gestegen.

De buitenlandse bronheffing (per hypothese 15%) is in principe niet verrekenbaar met de Belgische belasting die over buitenlandse inkomsten (interessen, dividenden) verschuldigd is. De buitenlandse belasting mag wel in aftrek worden gebracht van de belastbare grondslag. Indien een Belgische belastingplichtige een buitenlands dividend ontvangt van 100 EUR en de buitenlandse bronheffing bedraagt bijvoorbeeld 15 EUR, dan is over het netto-dividend van 85 EUR, 25,5 EUR Belgische belasting verschuldigd. De gecombineerde belastingdruk over een buitenlands dividend bedraagt vanaf 1 januari 2017 aldus 40,5 %. ■

Dirk Van wal

VERMOGENSFISCALITEIT

INTERNE MEERWAARDEN IN BELGIË

MET INGANG VAN 1 JANUARI 2017 ZIJN DE REGELS GEWIJZIGD MET BETREKKING TOT HET FISCAAL VOLSTORT KAPITAAL BIJ INBRENG DOOR EEN NATUURLIJKE PERSOON VAN AANDELEN IN EEN VENNOOTSCHAP, ALTHANS INDIEN NAAR AANLEIDING VAN DE INBRENG EEN MEERWAARDE WORDT GEREALISEERD DOOR DE INBRENGER BINNEN HET NORMAAL BEHEER VAN ZIJN PRIVÉ-VERMOGEN.

Tot vorig jaar stemde het volstort kapitaal bij inbreng in principe overeen met de werkelijke waarde van de ingebrachte aandelen. Wanneer men als natuurlijk persoon de aandelen van een werkvennootschap inbracht in een eigen holdingvennootschap, kwalificeerde de werkelijke waarde van deze inbreng in principe als fiscaal gestort kapitaal in de holding, waardoor de opgebouwde reserves en latente meerwaarden van de werkvennootschap konden omgezet worden in fiscaal gestort kapitaal bij de holding.

De holdingvennootschap verwerft dus de aandelen van de oorspronkelijke (werk)vennootschap en de voormalige aandeelhouder van de werkvennootschap ontvangt aandelen van de holdingvennootschap. De

aandeelhouder-natuurlijk persoon realiseert hierbij een meerwaarde, aangezien hij in ruil voor de aandelen van zijn werkvennootschap aandelen met een hogere waarde krijgt in de holdingvennootschap. Het verschil betreft de 'interne meerwaarden' en werd bij de aandeelhouder niet belast voor zover de meerwaarde in het 'normaal beheer van het privévermogen' werd gerealiseerd.

Vervolgens kon het fiscaal gestort kapitaal van de holdingvennootschap onder bepaalde voorwaarden belastingvrij worden uitgekeerd door middel van een kapitaalvermindering.

Deze regels zijn gewijzigd voor inbrengverrichtingen gedaan met ingang van 1 januari 2017. Vanaf 1 januari 2017 wordt het volstort kapitaal maar gevormd voor inbrengen in een holding ten belope van de aanschaffingsprijs in hoofde van de inbrenger of, bij gebreke daarvan, het volstort kapitaal van de ingebrachte vennootschap, althans als de inbreng past in het normaal beheer van een privé-vermogen. Het overige gedeelte wordt beschouwd als een reserve in kapitaal zodat dit bij een latere kapitaalvermindering door de holding als een dividenduitkering wordt beschouwd waarop 30 % roerende voorheffing zal verschuldigd zijn.

Verkooptransacties van aandelen worden niet

geiseerd. Men zou dan ook geneigd kunnen zijn om de aandelen van een werkvennootschap te verkopen aan een holding, in plaats van ze in te brengen. Indien dergelijke verkoop evenwel niet past binnen het normaal beheer van een privé-patrimonium, is deze meerwaarde sowieso belastbaar.

Wanneer een natuurlijke persoon (Belgisch inwoner) de aandelen van zijn holding verkoopt aan een andere natuurlijke persoon, nadat hij een inbreng van een werkvennootschap heeft gedaan na 1 januari 2017, zal de meerwaarde die de verkoper realiseert in principe belastingvrij zijn (zolang er geen veralgemeende meerwaardebelasting wordt ingevoerd in België). Wanneer de koper van de aandelen vervolgens een kapitaalvermindering wil doorvoeren, zal hij rekening moeten houden met roerende voorheffing op de ingebrachte reserves.

Deze regels gelden ook wanneer dergelijke inbrengen worden gedaan in een buitenlandse vennootschap, waarna er een kapitaalvermindering wordt doorgevoerd op een ogenblik dat de aandeelhouder Belgisch inwoner is geworden.

In Nederland is het trouwens al veel langer zo dat bij inbreng van aandelen in een holdingvennootschap het fiscaal gestort kapitaal maar gelijk is aan de oorspronkelijke aanschaffingswaarde van de ingebrachte aandelen.

In de mate dat er bijvoorbeeld bij remigratie naar

Nederland een “step up” geldt, of de aandelen van de holdingvennootschap in handen komen van een Nederlandse vennootschap kunnen er wel nog situaties ontstaan, waarbij er een vermindering of vrijstelling van de Belgische roerende voorheffing kan gelden bij een latere kapitaalvermindering. ■

Dirk Van wal

NU OOK BELGISCHE BEURSTAKS OP BUITENLANDSE BELEGGINGEN

VANAF 1 JANUARI 2017 ZIJN AAN- EN VERKOPEN VAN AANDELEN OF OBLIGATIES OP EEN BUITENLANDSE EFFECTENREKENING DIE EEN BELGISCH INWONER (NATUURLIJKE PERSONEN EN RECHTSPERSONEN) DOET, OOK ONDERWORPEN AAN DE BELGISCHE BEURSTAKS. TOT VORIG JAAR WAS DE BEURSTAKS ENKEL VERSCHULDIGD BIJ VERRICHTINGEN OP EEN BELGISCHE REKENING.

Het tarief van de belasting varieert naargelang het type financieel product van de beurstransactie (0.09% voor obligaties, 0.27% voor aandelen, 1.32% voor kapitaliserende beleggingsvennootschappen).

De beurstaks is gemaximeerd per transactie, en de plafonds zijn verdubbeld vanaf 1 januari 2017, met name 1.300 EUR voor obligaties, 1.600 EUR voor aandelen, 4.000 EUR voor kapitaliserende beleggingsvennootschappen.

De beurstaks is ook van toepassing als de orders onrechtstreeks worden geplaatst, waardoor ook orders van juridische structuren gevat zijn waarvan de uiteindelijke begunstigde in België woont, en in principe

onderworpen is aan de Kaaimantaks.

Bij verrichtingen op Belgische effectenrekeningen houdt de Belgische bank de beurstaks in. Voor buitenlandse verrichtingen (via buitenlandse effectenrekeningen of via het internet) moet de Belgische inwoner zelf de taks afdragen (tenzij de buitenlandse bank dit als service aanbiedt).

De aan de beurstaks onderworpen verrichtingen moeten op maandelijkse basis worden aangegeven.

De pas vorig jaar ingevoerde speculatietaks is dan weer afgeschaft. Sinds 1 januari 2016 waren meerwaarden gerealiseerd op beursgenoteerde aandelen immers onderworpen aan een belasting van 33% indien ze gerealiseerd werden door een natuurlijk persoon bij overdracht binnen een termijn van 6 maanden te rekenen vanaf de datum van verwerving. Deze taks is dus met ingang van 1 januari 2017 opnieuw afgeschaft. ■

Dirk Van wal

NIEUWE ERFRECHTHERVORMING IN BELGIË BIEDT MOOIE PLANNINGSMOGELIJKHEDEN

WANNEER U ALS NEDERLANDER WOONT IN BELGIË, ZAL HET BELGISCH ERFRECHT TOEPASSING VINDEN, TENMINSTE INDIEN U GEEN RECHTSKEUZE HEEFT GEMAAKT VOOR HET NEDERLANDS ERFRECHT. RECENT WERD EEN WETSVOORSTEL INGEDIEND DAT HET WETTELIJK KADER ROND SCHENKEN EN ERVEN IN BELGIË GRONDIG HERVORMT, EN BIJGEVOLG BELANGRIJKE GEVOLGEN HEEFT VOOR VERMOGENSPLANNINGEN DIE WORDEN OPGEZET VOLGENS BELGISCH RECHT. WIJ SCHETSEN HIERONDER DE KRIJTLIJNEN VAN DE OP TIL ZIJNDE WETGEVING.

NAAR EEN GROTERE VRIJHEID MET BETREKKING TOT UW NALATENSCHAP

Bepaalde erfgenamen hebben recht op een minimaal deel uit uw erfenis. Dit blijft nog steeds ongewijzigd voor wat betreft de kinderen. Maar u zal in de toekomst wel over een groter deel van uw nalatenschap vrij kunnen beschikken. Dit omdat de omvang van de zogenaamde reserve wordt beperkt in vergelijking met de regeling op vandaag.

De reserve van de kinderen varieert op dit ogenblik naargelang het aantal kinderen dat u heeft. Heeft u 1 kind, dan bedraagt diens reserve 1/2de van uw nalatenschap. Bij twee kinderen heeft elk kind recht op 1/3de, en bij drie of meer kinderen wordt hun gezamenlijke reserve vastgesteld op 3/4de. Het deel waarover u vrij kan beschikken wordt bijgevolg kleiner naarmate u meer kinderen heeft.

In de toekomst zal de reserve van alle kinderen gezamenlijk steeds 1/2de bedragen. Dit betekent dat u ongeacht het aantal kinderen steeds de helft van uw nalatenschap kan toebedelen aan om het even wie. Dit kunnen evengoed stiefkinderen zijn, zorg- of gehandicapte kinderen waaraan u een groter deel wenst na te laten, iemand die u wenst te belonen omdat hij altijd voor u heeft gezorgd, of een goed doel dat u wenst te begunstigen.

De reserve van de (groot)ouders van iemand die zonder kinderen komt te overlijden, met name 1/4de in elke lijn, wordt daarentegen afgeschaft. In de plaats ervan komt een onderhoudsvordering ter waarde van maximum 1/4de voor elke ouder, indien zij op het ogenblik van uw overlijden behoeftig zouden zijn. De vordering wordt toegekend hetzij in de vorm van een maandelijke levenslange rente hetzij in de vorm van

een kapitaal. Deze wijziging laat ondermeer feitelijke samenwoners toe om hun nalatenschap volledig toe te bedelen aan hun partner zonder dat de ouders hun deel kunnen opeisen.

De reserve van de langstlevende echtgenoot blijft op dit ogenblik ongewijzigd. Het is de bedoeling om dit onderwerp mee te nemen in de besprekingen aangaande de wijziging van het huwelijksvermogens- en relatievermogensrecht die later dit jaar plaatsvinden. De keuzes die op dat vlak worden gemaakt, kunnen tot gevolg hebben dat ook de reserve van de langstlevende echtgenoot wordt aangepast.

NAAR EEN NIEUW VERMOEDEN VAN SCHENKING "ALS VOORSCHOT OP ERFENIS"

De wet voorziet vandaag in een aantal vermoedens aan de hand waarvan een schenking geacht wordt "als voorschot op erfenis" of "buiten erfdeel" te zijn gedaan. Deze vermoedens worden in de toekomst anders ingevuld. Dit kan tot gevolg hebben dat een schenking die vandaag vermoed wordt "buiten deel" te hebben plaatsgevonden, geacht wordt "als voorschot op erfenis" te worden gedaan wanneer zij plaatsvindt na de inwerkingtreding van de nieuwe regeling. Wij geven onderstaand een overzicht van deze vermoedens onder de huidige en de toekomstige regeling.

Het wetsvoorstel voorziet bovendien in een omzettingmogelijkheid omtrent de kwalificatie die een schenking in het verleden heeft gekregen. Zo kunnen schenkingen als voorschot op erfenis, mits akkoord van zowel de schenker als de begiftigde, worden omgezet in schenkingen buiten deel en vice versa. Vandaag stelt deze mogelijkheid zich enkel voor wat betreft de omzetting van een schenking als voorschot op erfenis in een schenking buiten deel.

Huidige regeling

Schenking "als voorschot op erfenis"	Schenking "buiten deel"
Schenking aan een erfgenaam, tenzij uitdrukkelijk wordt bepaald dat de schenking "buiten deel" is gedaan	Schenking met voorbehoud van vruchtgebruik of onder last van lijfrente
	Begunstiging via beleggingsverzekering of (gemengde) levensverzekering
	Schenking aan een niet-erfgenaam

Toekomstige regeling

Schenking "als voorschot op erfenis"	Schenking "met vrijstelling van inbreng"
Schenking aan een erfgenaam in de rechte nederdalende lijn (kind, kleinkind)	Schenking aan een andere erfgenaam dan deze in de rechte nederdalende lijn
Begunstiging via beleggingsverzekering of (gemengde) levensverzekering in de rechte nederdalende lijn (kind, kleinkind)	Schenking aan de echtgenoot of de wettelijke samenwonende partner
Schenking met voorbehoud van vruchtgebruik of onder last van lijfrente	Schenking aan een niet-erfgenaam
tenzij uitdrukkelijk wordt bepaald dat de schenking "buiten deel" is gedaan	

NAAR EEN EENVOUDIGE EN LOGISCHE VERREKENING VAN SCHENKINGEN EN LEGATEN

Tijdens uw leven kan u om het even wat schenken aan om het even wie. Op het ogenblik van uw overlijden vindt er als het ware een verrekening plaats van deze

schenken tussen de erfgenamen. Schenkingen en legaten "als voorschot op erfenis" moeten worden ingebracht in de nalatenschap. Dit geldt niet voor schenkingen en legaten "buiten erfdeel", maar deze kunnen worden ingekort wanneer de waarde ervan het deel van uw nalatenschap te boven gaat waarover u vrij kan beschikken.

Deze verrekeningsregels zijn vandaag zeer complex en leiden vaak tot onaangename verrassingen, scheeftrekkingen en zelfs onbedoelde effecten. De voorgestelde wijziging vereenvoudigt de regels en maakt ze bovendien coherent.

Vooreerst zullen de inbreng en inkorting in de toekomst gebeuren in waarde, en niet langer in natura. Op die manier verkrijgt eenieder de zekerheid dat hij kan behouden hetgeen aan hem werd geschonken. Dit is vandaag niet het geval. Krijgt een van uw kinderen bijvoorbeeld zijn gezinswoning geschonken als "voorschot op erfenis", dan moet deze bij uw overlijden veelal in natura worden teruggegeven aan de nalatenschap. Bij de verdeling ervan is het mogelijk dat hij de woning niet kan terugnemen, of dat deze in een onverdeeldheid terecht komt met zijn broer(s) en/of zus(sen). Wanneer de schenking "buiten deel" zou gebeuren, met het doel dat kind wat meer te geven, dan doet zich hetzelfde probleem voor.

Vervolgens zullen alle schenkingen, ongeacht hun aard, voor de inbreng of inkorting worden aangerekend aan de nalatenschap tegen hun intrinsieke waarde op het ogenblik van de schenking. De waarde die in aanmerking wordt genomen, is in principe deze die wordt vermeld in de schenkingsakte (onroerend goed), in de staat van schatting die aan de akte wordt gehecht (roerend goed) of in het zogenaamde "pacte adjoint" in geval van een onrechtstreekse schenking (o.a. bankgift, kwijtschelding schuldvordering), handgift of een vermomde schenking.

Deze regels staan in schril contrast met de huidige gang van zaken. Nu geldt voor roerende schenkingen de waarde op de dag van de schenking, en voor onroerende goederen de waarde op de dag van het overlijden. Een schenking van een geldsom aan het ene kind en van een onroerend goed aan het andere, ook al hebben deze beide dezelfde waarde op het ogenblik van de schenking, kan zo tot gevolg hebben dat de begiftigde van het onroerend goed zijn broer(s) en/of zus(sen) moet compenseren voor de waardestijging dat het onroerend goed heeft ondergaan tussen het ogenblik van de schenking en het ogenblik van overlijden van de schenker(s). Dit is niet langer het geval met de nieuwe regeling. Zowel de geschonken

geldsom als het geschonken onroerend goed zullen worden aangerekend aan hun waarde op de dag van de schenking.

Om de stijging van de levensduur te ondervangen bij verschillende schenkingen die gespreid in de tijd plaats vinden, zal de geschonken waarde - vanaf het ogenblik van de schenking tot op het ogenblik van het overlijden van de schenker - worden geïndexeerd volgens de index der consumptieprijzen. Uitzondering hierop vormt een schenking met voorbehoud van vruchtgebruik. Deze wordt in aanmerking genomen volgens de waarde op de dag van het overlijden.

De inbreng van legaten zal geschieden volgens de intrinsieke waarde van het gelegateerde goed op de dag van het openvallen van de nalatenschap.

SCHENKING EN OVERGANG VAN HET VRUCHTGEBRUIK NAAR DE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT

Vandaag kan de langstlevende echtgenoot de inbreng vragen van schenkingen die door de andere echtgenoot aan de kinderen werden gedaan, ook al waren zij op het ogenblik van de schenking nog niet gehuwd. Bij een schenking met voorbehoud van vruchtgebruik wordt veelal een beding van aanwas of terugval van het vruchtgebruik opgenomen, zodat de langstlevende echtgenoot de zekerheid heeft dat hij/zij het vruchtgebruik over de geschonken goederen zal bekomen bij het overlijden van de andere echtgenoot. Ontbreekt een dergelijk beding, dan verkrijgen de kinderen de volle eigendom, maar kan de langstlevende

echtgenoot nog steeds de inbreng vragen van zijn vruchtgebruik. In vele gevallen wordt dit vruchtgebruik echter omgezet in een lijfrente, zodat de langstlevende niet de zekerheid heeft dat hij/zij het vruchtgebruik verkrijgt over de geschonken goederen zelf.

Onder de nieuwe regeling zullen schenkingen met voorbehoud van vruchtgebruik die plaatsvonden vóór het huwelijk, geen aanleiding geven tot de voortzetting van het vruchtgebruik in hoofde van de langstlevende echtgenoot. Bij schenkingen met voorbehoud van vruchtgebruik tijdens het huwelijk zal het vruchtgebruik over het geschonken goed automatisch worden voortgezet door de langstlevende echtgenoot, tenzij deze hieraan heeft verzaakt vóór het overlijden van de schenkende echtgenoot. Hetzelfde geldt ten aanzien van de wettelijk samenwonende partner, maar dan enkel voor wat betreft de gezinswoning. Wanneer de schenking plaatsvond in volle eigendom, zal de langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner evenwel geen inbreng meer kunnen vragen van het geschonken goed.

NAAR EEN CONTRACTUELE REGELING VAN DE ERFAANSPRAKEN

Vandaag is het verboden om een nog niet opengevallen nalatenschap te verwerpen, of om hieromtrent afspraken te maken tussen de erfgenamen. Enkel in bepaalde gevallen laat de wet een erfovereenkomst toe.

Dit principieel verbod tot het maken van erfovereenkomsten blijft behouden, maar wordt nu versoepeld. Enerzijds worden de mogelijkheden om met de erfgenamen afspraken te maken met betrekking tot bepaalde erfgoederen (punctuele erfovereenkomst) uitgebreid; anderzijds kunnen ouders met al hun kinderen afspraken vastleggen over hun volledige nalatenschap (globale erfovereenkomst).

De globale erfovereenkomst moet alle goederen van de nalatenschap betreffen, en is enkel mogelijk indien alle kinderen erbij betrokken worden en de overeenkomst ondertekenen. Zij moet het bestaan vaststellen van een (subjectief) evenwicht tussen de kinderen. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een van de kinderen gehandicapt is, en meer middelen nodig heeft dan de andere om in zijn levensonderhoud te voorzien. Om dit evenwicht te bereiken, kan ook rekening worden gehouden met bepaalde voordelen die een van de kinderen heeft genoten (vb. een van de kinderen heeft op kosten van de ouders in het buitenland gestudeerd) of met voordelen die in de toekomst uitwerking moeten hebben (vb. een van de kinderen mag gedurende een aantal jaren kosteloos in een woning van de ouders blijven wonen). Verder kan de overeenkomst ook een schuldvordering toebedelen ten aanzien van bepaalde andere mede-erfgenamen. Zo kunnen vader en/of moeder in de overeenkomst aan een van hun kinderen een woning toebedelen en aan hun ander kind een schuldvordering op het eerste kind ten belope van de helft van de waarde van de geschonken woning.

De overeenkomst moet bij notariële akte worden opgemaakt. Eenmaal de overeenkomst is ondertekend, kan geen van de kinderen hierop nog terugkomen door de inbreng of inkorting te vorderen van de erin opgenomen goederen of door de waarde ervan te betwisten. De overeenkomst bindt ook de kleinkinderen die bij een vooroverlijden van hun ouder tot de nalatenschap van hun grootouder(s) worden geroepen.

De bijkomende gevallen waarin de erfgenamen een punctuele erfovereenkomst zullen kunnen sluiten, zijn de volgende:

1. De reservataire erfgenamen kunnen verzaken aan de vordering tot inkorting met betrekking tot een welbepaalde schenking buiten deel. In dit geval geldt de verzaking enkel ten aanzien van de verzakende erfgenamen. Op deze manier is het mogelijk om aan een van de kinderen (vb. zorgkind, kind dat zich in een moeilijke financiële situatie bevindt, ...) een schenking buiten deel te doen die – mits het akkoord en de tussenkomst van de andere kinderen – niet vatbaar is voor inkorting.
2. De erfgenamen kunnen een akkoord sluiten over de waarde van een in te brengen schenking als voorschot op erfenis. In dit geval kunnen de mede-erfgenamen die de waarde van de schenking aan een van de andere erfgenamen hebben aanvaard, de in te brengen waarde (voor indexatie) naderhand niet meer betwisten.
3. Wanneer een schenking buiten deel het beschikbaar gedeelte overschrijdt, en de begiftigde het geschonken goed inmiddels aan iemand anders heeft geschonken en tegelijkertijd onvermogen is, kunnen de reservataire erfgenamen de inkorting vorderen tegen de derden die het goed hebben geschonken gekregen. Wanneer zij evenwel in de schenkingsakte of in een latere verklaring bij notariële akte toestemmen in de schenking door de begiftigde, verzaken zij aan de latere vordering tot inkorting.

INWERKINGTREDING

De nieuwe regels worden pas effectief vanaf de eerste dag van de 12de maand nadat de wet in het Belgisch Staatblad werd bekend gemaakt. Aangezien verwacht wordt dat het wetsvoorstel tegen het einde van dit jaar wordt goedgekeurd, zullen de wijzigingen vermoedelijk pas begin 2019 ingang vinden. Schenkingen die vóór de inwerkingtreding van de wet "als voorschot op erfenis" of "buiten deel" werden gedaan, zullen deze kwalificatie ook na de inwerkingtreding blijven behouden.

Het nieuw wettelijk kader heeft belangrijke gevolgen voor vermogensplanningen die in de toekomst zullen worden uitgewerkt, maar kan ook een impact hebben op reeds uitgewerkte plannen. Het verdient dan ook aanbeveling om uw bestaande regeling tegen het licht te houden. ■

Rutger Van Boven

BELGIUM-HOLLAND COUNTRY DESK

Onze België-Nederland Desk heeft een jarenlange ervaring opgebouwd in de begeleiding van enerzijds Nederlandse ondernemingen en natuurlijke personen die actief (willen) zijn in België, en van anderzijds Belgische ondernemingen en natuurlijke personen die werkzaamheden (willen) ontplooiën in Nederland. Meer dan 20 jaar geleden werd een grensoverschrijdende adviesgroep opgericht tussen BDO België en BDO Nederland waarbij alle opportuniteiten en nieuwe ontwikkelingen op de voet worden gevolgd.

VOOR MEER INFORMATIE OVER IN DEZE NIEUWSBRIEF BESPROKEN ONDERWERPEN KUNT U ZICH WENDEN TOT UW ACCOUNTMANAGER BIJ BDO.

U kunt ook steeds een vraag stellen:

- > Voor **België** aan **DIRK VAN WAL** (+32(0)3 230 58 40 – dirk.vanwal@bdo.be)
- > Voor **Nederland** aan **TOINE VAN BEERS** (+31(0)40 2698 288 - toine.van.beers@bdo.nl)

BDO Services CVBA / SCRL, a limited liability company incorporated in Belgium, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO Member Firms.

► Follow us

► www.bdo.be